



„Határok és határjelek”

Jelölés az UNESCO Világörökség jegyzékébe

Varga Norbert

államhatárügyi felelős

Alaphálózati és Államhatárügyi Osztály



BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA

Földmérési, Távérzékelési és Földhivatali Főosztály

1149 Budapest, Bosnyák tér 5.

Telefon: +36 (1) 222-5101 – Fax: +36 (1) 222-5112

E-mail: info@fomi.hu – Honlap: www.fomi.hu



1. Az UNESCO nemzetközi szerepe, feladatai
2. A Világörökség Program
3. A Világörökség Program magyarországi története
4. Magyarországi világörökségi helyszínek
5. Romániai világörökségi helyszínek
6. A földméréssel kapcsolatos világörökségi helyszínek
7. „Határok és határjelek” – az osztrák kezdeményezés
8. Magyarország csatlakozása a kezdeményezéshez, javasolt helyszínek



Egyesült Nemzetek
Nevelésügyi, Tudományos és
Kulturális Szervezete



Világörökség
Magyarországon



UNESCO

The United Nations

Educational, Scientific and Cultural Organization

Egyesült Nemzetek

Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete

- **Nemzetek Szövetsége (Népszövetség)** – az ENSZ elődje
Létrehozása: párizsi békekonferencia 1919. – Állandó Nemzetközi Bíróság, Munkaügyi Hivatal, Szellemi Együttműködés Nemzetközi Bizottsága – 1922
- **Egyesült Nemzetek Szövetsége (ENSZ)** alapelvek: jaltai konferencia, alapokmány: 1945. június 26. – nemzetközi béke és biztonság, igazságosság és a nemzetközi jog elveinek betartatása, nemzetközi viszályok megoldása, népek egyenjogúsága és önrendelkezési joga, gazdasági, szociális és kulturális nemzetközi feladatok
- szakosított intézmények: FAO, ILO, WIPO, WTO, WHO,
- autonóm szervek: UNICEF, UNHCR, UNESCO
- UNESCO létrejött: 1945. november 16-án írta alá 44 állam az Egyezményt



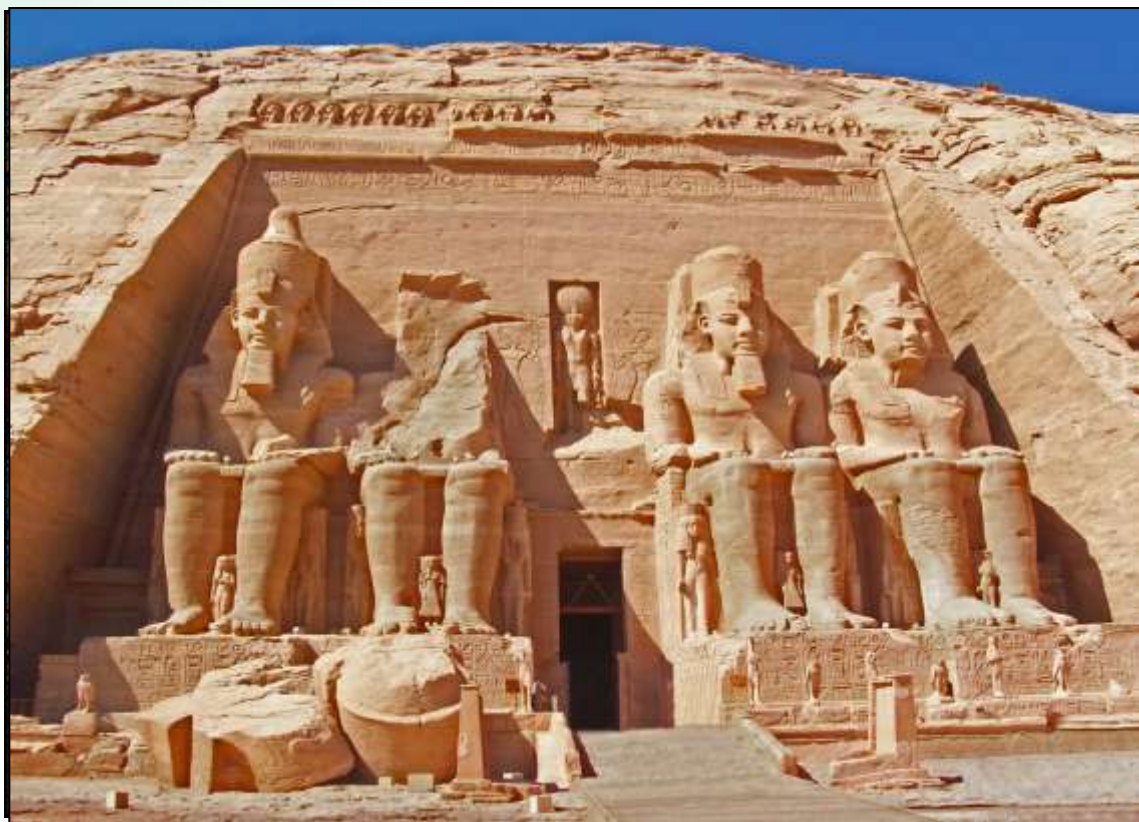
UNESCO

célja és feladatai

- **A béke és biztonság fenntartását azáltal segíti elő, hogy a nevelés, a tudomány és a kultúra révén szorosabbra fűzi a nemzetek közötti együttműködést**
- Az igazság, a törvény és az emberi jogok és alapvető szabadságjogok biztosítása
- Előmozdítja a nemzetek kölcsönös megismerését és megértését
- A közoktatás és a kultúra terjesztése, fejlesztése
- A tudás megőrzése, előbbre vitele és terjesztése
- A világ örökségének részét képező könyvek, művészeti alkotások és történeti, illetve tudományos értékű műemlékek megőrzése és védelme
- A szellemi tevékenység ösztönzése a nemzetek közötti együttműködés terén (nevelés, tudomány, kultúra, kiadványok, műalkotások, tudományos alkotások)



Világörökség az emberiség értékeinek megóvása

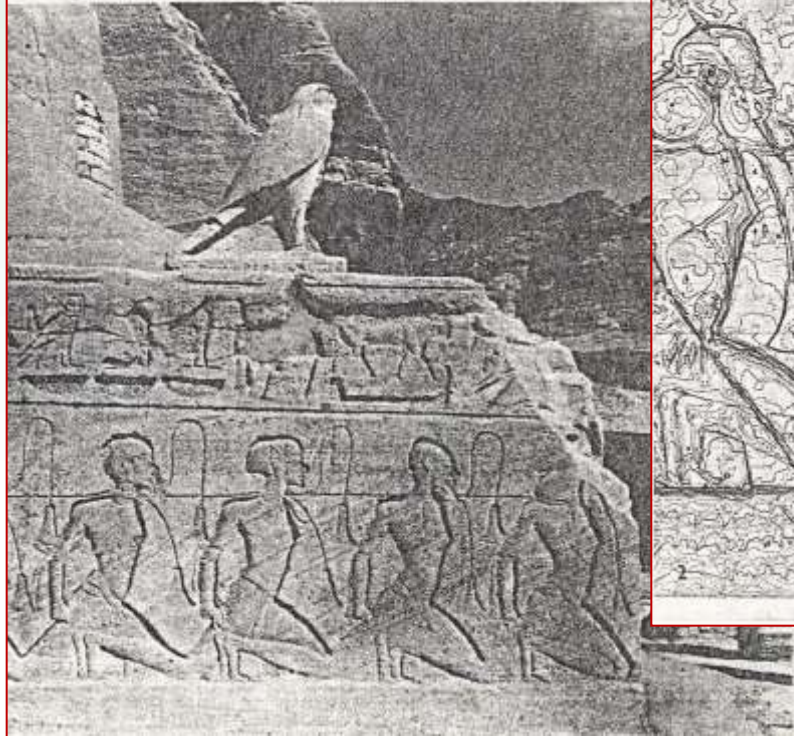


- Az első világméretű kampány: az Abu Szimbel-i templomok áthelyezése az Nasszer-tó létesítése miatt
- 1813: Johann Ludwig Burckhardt fedezte fel II.Ramszesz fáraó és felesége templomait
- 2. asszuáni gát (1950) építése
- svéd terv – 1964-1968
- 1036 db – 7–30 tonna/db
- 80 millió USD, 50 ország

és egy „kis” fotogrammetria ...

2000 felvétel
1:50 és 1:4 méretarányú
kiértékelt rajz

documentation sur l'Ancienne Egypte, Le Caire



3



4



5



6

Photos © Institut Géographique National, St-Mandé



Világörökség az emberiség értékeinek megóvása

- Az UNESCO kezdeményezte az ICOMOS-al (Műemlékek és Műemlékhelyszínek Nemzetközi Tanácsa) közösen az emberiség kulturális és természeti örökségének, értékeinek megóvását szolgáló egyezmény kidolgozását.
- **1972. november 16-án** az UNESCO Általános Konferenciájának ülészakán, Párizsban elfogadták az „Egyezmény a világ kulturális és természeti örökségének védelméről”.
- A világörökségi helyszínek olyan kulturális vagy természeti szempontból **egyedinek** számító természeti és kulturális értékek, amelyeket az UNESCO keretén belül működő Világörökségi Bizottság az általa igazgatott Világörökség Programba felterjesztett.
- Az Egyezmény aláírásával valamennyi részes állam **kötelezettséget vállal** arra, hogy a saját területén fekvő világörökségi helyszíneket **óvja és megőrzi** a későbbi generációk számára, illetve hogy lehetősége szerint hozzájárul a Világörökségi Listán szereplő valamennyi helyszín védelméhez.



Világörökség az emberiség értékeinek megóvása

- Az Egyezmény 1. és 2. Cikke tartalmazza azokat a kritériumokat, amelyek alapján egy helyszínt a Világörökség részévé nyilvánítanak. A kritériumokat két csoportban foglalták össze: egy helyszínt vagy **kulturális**, és/vagy **természeti** örökség kategóriában kerülhet fel a Világörökségi Listára.
- **Kulturális örökség:** a legfontosabb a „hitelesség” (történelmi autentikusság)
- **Természeti örökség:** a legfontosabb az „integritás” (érintetlenség, sértetlenség)
- Jelenleg 160 állam területén 779 kulturális, 197 természeti, valamint 31 vegyes besorolású világörökségi helyszínt van.
- Az Egyezményt aláíró államoknak össze kell állítaniuk egy-egy várományosi listát azokkal a helyszínekkel, amelyeket alkalmasnak tartanak a világörökségi helyszínné nyilvánításra.
- Az értékelést két független tanácsadó testület, az ICOMOS, valamint az IUCN (World Conservation Union – Természetvédelmi Világszövetség) végzi.



Világörökség a kulturális örökség kritériumai

- (i) az emberi **alkotószellem remekműve**
- (ii) **jelentős mértékben hatott** az építészet / a technológia / a műemlékek / a várostervezés / a tájkialakítás fejlődésére
- (iii) **egyedi megtestesítője** egy élő vagy már letűnt civilizációnak
- (iv) egy építészeti stílus / együttes / technológia, vagy az emberiség történelme egy vagy több korszakát tükröző táj **kiemelkedő példája**
- (v) egy vagy több kultúrát képviselő, hagyományos **emberi letelepedés** példája
- (vi) kapcsolódik kivételes, **egyetemes jelentőségű** eseményekhez vagy élő hagyományokhoz, ideákhoz vagy meggyőződésekhez, művészeti vagy irodalmi művekhez
- **kultúrtájak** (történeti tájak), amelyek az ember és a természet kölcsönhatása révén alakultak ki – azaz emberkéz alkotta őket, de a természeti hatásokkal szervesen együttműködve (tudatosan megtervezett és kialakított tájképek, fejlődési folyamatot tükröznek, társult értékeket hordozó, asszociatív kultúrtájak).



Világörökség a természeti örökség kritériumai

- (vii) rendkívüli természetes szépségű és esztétikai jelentőségű természeti jelenség vagy terület
- (viii) kiemelkedő példája a nagy földtörténeti korszak(ok) megjelenítésének, beleértve az élet kialakulásának nyomainak, a földfelszín alakulásának jelentős, folyamatban lévő geológiai folyamatainak, illetve jelentős geomorfológia vagy terepalakulati jelenség
- (xi) kiemelkedő példája az ökológiai és biológiai folyamatoknak - a földi, vízi, partmenti és tengeri ökoszisztémák, állat- és növénytársulások evolúciós fejlődésének
- (x) a biológiai sokrétőség fenntartása szempontjából a legjellegzetesebb és legjelentősebb természeti élőhelyek, beleértve a veszélyeztetett, a tudomány és a megőrzés szempontjából kiemelkedő egyetemes értéket képviselő fajokat.



Egyesült Nemzetek
Nevelésügyi, Tudományos és
Kulturális Szervezete



Világörökség
Magyarországon

Világörökség magyarországi történet

Az UNESCO Világörökség Egyezményéhez Magyarország 1985-ben csatlakozott
(az Egyezményt az 1985. évi 21. törvényerejű rendelet hirdette ki)

a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény

a világörökségi kezelési tervről, a világörökségi komplex hatásvizsgálati dokumentációról és
a világörökségi várományos helyszínekről szóló kormányrendeletet

a Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről MvM rendelet

Az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságáról szóló kormányrendelet

A világörökségi gondokosságok kijelöléséről szóló NEFMI rendelet



Egyesült Nemzetek
Nevelésügyi, Tudományos és
Kulturális Szervezete



Világörökség
Magyarországon

Világörökség

magyarországi örökségek

(1985. évben csatlakoztunk)

1. **Budapest, Duna-partok, a Budai Várnegyed és az Andrássy út** (kulturális/1987)
2. **Hollókő-Ófalu** (kulturális/1987)
3. **Az Aggteleki- és a Szlovák-karszt barlangjai** (természeti/1995)
4. **Az Ezeréves Pannonhalmi Bencés Főapátság** (kulturális/1996)
5. **A Hortobágyi Nemzeti Park – a Puszta** (kulturális/1999)
6. **Pécs (Sopianae) ókeresztény temetője** (kulturális/2000)
7. **A Fertő / Neusiedlersee kultúrtáj** (kulturális/2001)
8. **A Tokaji történelmi borvidék kultúrtáj** (kulturális/2002).



Egyesült Nemzetek
Nevelésügyi, Tudományos és
Kulturális Szervezete



Világörökség
Magyarországon

Világörökség magyarországi várományosi lista

1. **A római birodalom határai** – A dunai limes magyarországi szakasza
2. **Lechner Ödön** független, premodern építészete
3. **Esztergom és Visegrád középkori magyar királyi központok**
4. **Balaton-felvidéki kultúrtáj**
5. **Magyarországi tájházak hálózata**
6. **A Mezőhegyesi Állami Ménesbirtok**
7. **Felső-Tisza-vidéki fa harangtornyok**
8. **A Komáromi / Komárno-i erődrendszer** a Duna és a Vág folyók összefolyásánál: Monostori erőd, Csillag erőd, Igmándi erőd
9. **A budai termálkarszt barlangrendszerei**
10. **Ipolytarnóci őselőhely**



Világörökség földmérési kapcsolódás



Látkép a főiskolákkal

Banská Štiavnica Selmecebánya Schemnitz

A szellemi örökség megőrzéséről szóló Egyezmény alapján 2014-től



**A selmecbányai
bányászati és erdészeti
akadémia
diákhagyományainak
továbbélése
a jogutód
intézményekben**



Világörökség földmérési kapcsolódás



Struve geodéziai ív

Struve Geodetic Arc

2005

2820 km, 10 ország,

258 háromszög, 265 alappont

„Határok és határjelek” – Jelölés az UNESCO Világörökség jegyzékébe
MFTTT 31. Vándorgyűlés, Szekszárd, 2017. július 6-8.



„Határok és határjelek” Az osztrák kezdeményezés

A határkövek a történelemről mesélnek



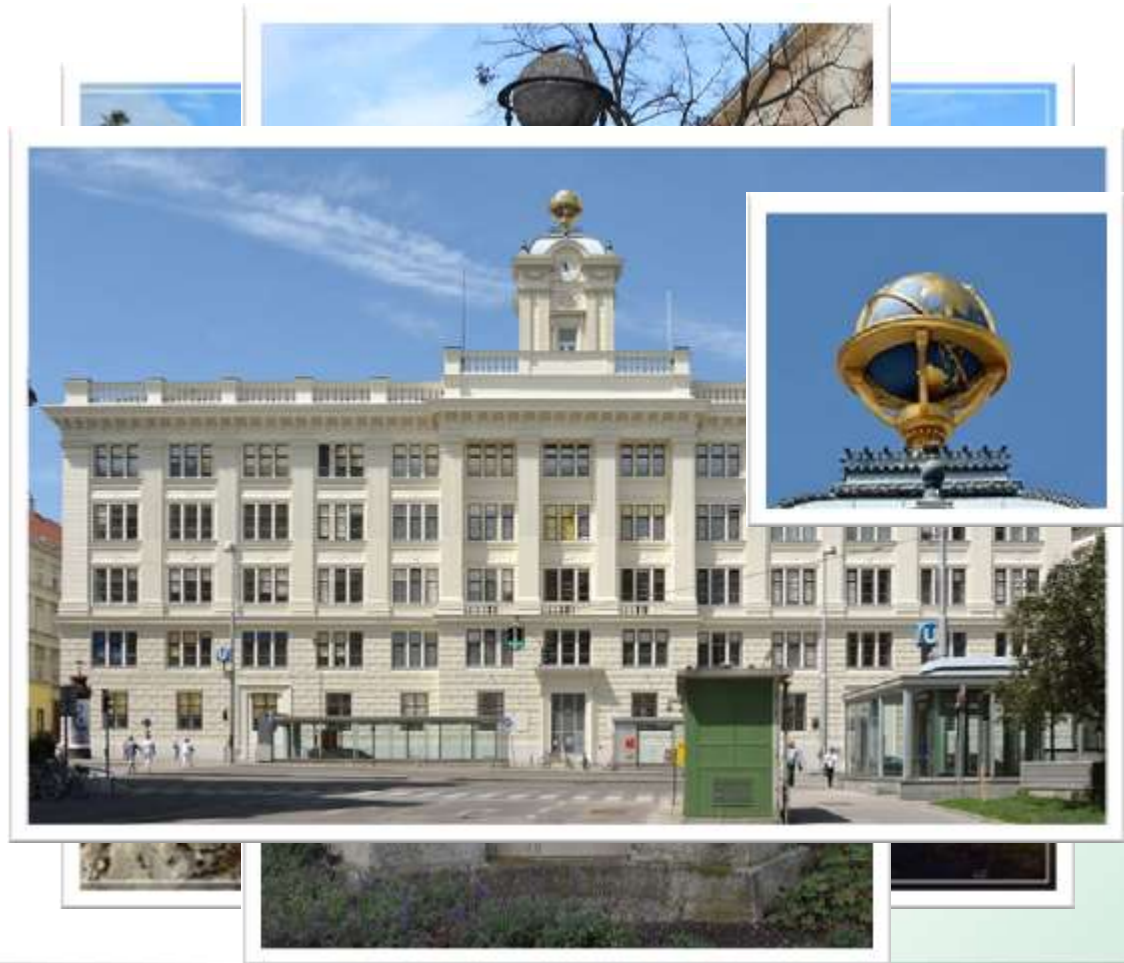
A határkő: a jog megkövesedett bizonyossága



„Határok és határjelek” Az osztrák kezdeményezés

A várományosi jegyzékbe (pl.):

- **Hochsalm** hegy csúcsán lévő háromszögelési pont 1811-ből (első katonai felmérés alappontja),
- Joseph Liesganig, az első tudományos háromszögelés osztrák vezetőjének **meridiánoszlópa** Bécsújhelyen 1762-ből,
- az egykori bécsi **Katonaföldrajzi Intézet** (MGI) épülete Bécsben (épült 1840-1842 között)





„Határok és határjelek” Magyarország csatlakozása

MFTTT és BFKH (FÖMI) közösen

Nemzeti szakmai munkacsoport
vezetője Iván Gyula

tagjai: dr. Ádám József, dr. Busics György,
Busics Imre, Csizmadia Mihályné, Fényes Diána,
Hodobay-Böröcz András, Homolya András,
dr. Mihalik József, Sándor József,
Szilvay Gergely, Varga Norbert

Government Office of the Capital City Budapest
H-1056 Budapest, Váci utca 62-64.
H-1364 Budapest, POB 234

BP/0900/1559-2/2017

To the
Austrian Society for Surveying
and Geoinformation (OVG)
Schiffamtsgasse 1-3
1020 WIEN

Budapest, 18.03.2017

LETTER OF INTENT

The signatory confirms his/her willingness to join the OVG-initiative and
the intention of the Republic of Austria
to propose the nomination of the transnational serial property
Boundaries and Boundary Marks
as future cultural heritage for the UNESCO World Heritage List.

In particular willingness is committed:

- o To co-operate with the applicant, the Republic of Austria, represented by the Austrian Project Group, as well as with the other partners committed to this initiative to prepare the nomination following the Operational Guidelines of UNESCO.
- o To support the Austrian Project Group to meet the challenges of coordination.
- o To prepare the national parts of the application and deliver the results within the accorded time frame - as outlined in the document "List of Activities".
- o To scrutinize all legal preconditions, especially those concerning property, for nominating the objects as cultural heritage for the UNESCO World Heritage List and to clarify the required measures to guarantee the maintenance of the objects.
- o To nominate an authorized person, who represents the interests of the participating state/institution and who is commissioned to take all necessary decisions during the process of preparation of the application until its final submission.

Government Office of the Capital City Budapest
Department of Geodesy, Remote Sensing and Land Offices
H-1149 Budapest, Bosnyák tér 5.
Busics, Imre (+36 30 2308912; busics.imre@fomi.hu)
Varga, Norbert (+36 30 2308916; varga.norbert@fomi.hu)


Dr. István GYÖRGY government commissioner
Signature / Full name and function of signing person



„Határok és határjelek” Magyarország csatlakozása

Magyar javaslat („első kör”):

- a **Nadap** településen lévő magassági főalappont
- a budapesti sztereografikus vetületi rendszer „**Gellérthegy**” nevű kezdőpontja
- a magyar–osztrák államhatár „**B**” szakaszhatárjele (Fertő tó)
- Magyarország, Ausztria és Szlovénia államhatárainak találkozási pontját jelölő **hármashatárjel**





*Köszönöm
megtisztelő
figyelmüket!*



BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA

Földmérési, Távérzékelési és Földhivatali Főosztály

1149 Budapest, Bosnyák tér 5.

Telefon: +36 (1) 222-5101 – Fax: +36 (1) 222-5112

E-mail: info@fomi.hu – Honlap: www.fomi.hu